

CINCIȘ

Din prinosul inimii, Dgrăiește limba! Două sau chiar trei dintre cuvintele limbii noastre vom aminti aici, căci au adunat și poartă intrupat în ele felul de-a fi al oamenilor de la noi. Inițial este cel de **popor**. El desemnează în spațiul românesc totalitatea „popoarelor”. Iar „poporean” înseamnă membru al Bisericii. Termenul cu înțelesul primar se folosește în Transilvania, mai ales în

nordul și nord-vestul ei. Și aceasta descoperă, nouă celor de azi, ceva deosebit. Anume că așa s-au născut românii: nu ca națiune (popor) ce și-a asimilat în timp o credință și o biserică, ci ca popor zămislit și intrupat întru biserică și ca biserică. Poporenii dintr-un spațiu dat formau biserica locală, iar verbul „a popori” indică activitatea de păstor sufletesc într-o parohie și, ca o consecință necesară, po-

porenii, ca însumare a tuturor românilor, formau poporul sau Biserica română. Al doilea este cuvântul **român**, născut din cel de **romanus**. În accepțiunea sa originală, în spațiul nostru geografic, îl exprima pe creștinul **ortodox** (cf. filologul V. Arvinte). Era modă românilor de a fi, pentru care credința în Hristos nu a fost o disciplină de viață însușită din afară sau aplicată precum un bandaj de gips pe un trup bolnav, ci a fost modul spiritual de a fi, în afara căruia, ca popor român, n-am cunos-

cut altul. Întreaga noastră viață istorică a fost o dramă încordată întru apărarea credinței, a fost o dramă încordată întru apărarea ființei naționale. Așadar că întreg complexul vieții românilor, începând cu elementele materiale obișnuite și până la înălțările cele mai de sus ale vieții spirituale defineau ceea ce acum noi numim „tradițiile populare”. Ruperea dintru aceste date fundamentale a unei persoane ori comunități ni se pare a fi similară cu situația vizată de Mintuitor, cu referire la casa zi-

dită pe nisip, asupra căreia „a venit ploaia și au venit rurile mari și au suflat vânturile și au izbit casa aceea și a căzut. Și căderea ei a fost mare” (Matei, 7, 27). Cel de al treilea cuvânt, la care mă voi referi, poartă în sine icoana unui sat a cărui istorie a intrupat continuarea exprimată de cele două cuvinte de mai sus, încercând a fi o zidire a casei lor pe stâncă și nu pe nisip. E vorba de **CINCIȘ**. Numele, conform Preot **VASILE VLAD**

(Continuare în pag. a 2-a)

DIN ȚARĂ

■ **DONAȚIE DE 1 000 000 LEI.** Venind în sprijinul sinistraților din Slobozia — Onești, Societatea Comercială „Bucur” S.A., cea mai mare societate comercială en gros și ziarul „Libertatea” au hotărât să doneze, împreună, suma de 1 000 000 lei. Ziarul „Libertatea” oferă loc în paginile sale inițiativelor persoanelor fizice și juridice care contribuie la ajutorarea sinistraților moldoveni. În acest sens, cititorii și donatorii se pot adresa la telefonul 157955, între orele 8—14.

■ **TEME MAI PUȚINE.** Potrivit datelor furnizate de Departamentul industrializării lemnului, cererea de rechizite școlare nu va putea fi satisfăcută în acest an decât în proporție de 70—80 la sută. Pentru rezolvarea problemei există și o soluție: elevii să scrie mai puțin și ...cererea de caiete va fi mai mică. Și o veste bună pentru cei care doresc, totuși, să scrie mai mult: până la sfârșitul anului va intra în funcțiune la Sibiu o linie de fabricat creioane.

■ **LINII DE MARE VITEZĂ.** Se preconizează înființarea a două linii de cale ferată pe care să se circule cu viteze sporite: 160—200 km pe oră. Una dintre ele urmează a fi București — Timișoara, iar cealaltă, București — Oradea. După cum vedeți, tragem spre Vest. Să sperăm că tot dinspre Vest va veni și un sprijin în acest sens, deoarece costul ridicat al lucrărilor riscă să îndepărteze intrarea lor în funcțiune. Între timp, cei de la Arad cooperează cu firma franceză „De Dietrich” pentru realizarea vagoanelor necesare acestei linii de mare viteză.

■ **„SCUT” ACUZA KGB.** Uniunea „SCUT” — organizație independentă a militarilor sovietici apreciază că KGB este responsabil de asasinatul de la postul vamal lituanian de la Medinskai — transmite AFP. Scopul acestei operațiuni l-a constituit organizarea unei crime de mare răspundere pentru a provoca o rezonanță negativă în întreaga lume, a explicat mișcarea soldaților și ofițerilor sovietici. „SCUT” a cerut formarea unei comisii internaționale de anchetă și retragerea forțelor OMON (ale Ministerului de Interne) din Lituania.

■ **CA ÎN MÂNTE CRISTO.** Treizeci de infractori periculoși au evadat dintr-o închisoare situată în centrul orașului Tustepeque, statul mexican Oaxaca, relatează agenția TASS. Cercetările întreprinse au descoperit un tunel lung de 15 metri, săpat pe sub zidul penitenciarului. Cei mai mulți evadați ispășeau pedepse între 12 și 20 de ani de închisoare.

CUVÎNTUL LIBER

COTIDIAN INDEPENDENT

ANUL III
NR. 427
— ● —
VINERI,
9 AUGUST 1991
— ● —
4 PAGINI • 3 LEI

PARLAMENTUL ÎN VACANȚĂ

După un an de viață parlamentară, toată lumea pare a fi căzut de acord că o asemenea instituție este necesară în noua istorie a țării. Acordul asupra acestei chestiuni nu a fost contestat până acum nici de partide (foarte multe), nici de organizațiile de stradă (foarte zgomotoase). Impotriva tuturor prezidiilor sumbre, instituția parlamentară a cîștigat un prestigiu semnificativ în fața națiunii. Primul efect de proporții: reorganizarea vieții publice locale pe prin-

ciplul instituției parlamentare. Aplicarea acestui principiu în structurile societății noastre civile va fi felul tuturor dispu-

Insemnări de parlamentar

telor politice din această toamnă. În fond, întregul efort electoral din comunele și din orașele țării ar trebui să ducă la constituirea acestei instituții locale a puterii. Vom avea parla-

mente în fiecare comună și în fiecare oraș, în fiecare municipiu și în fiecare județ. Imaginea parlamentului național va fi difuzată în structurile medii și în structurile de jos ale societății, așezînd arhitecturile democrației românești pe fundamente temeinice. Mulți cred că trebuie să mergem și mai departe și să instituim prin lege reguli par-

ION FU

(Continuare în pag. a 2-a)

Ce solicită șoferii ?

Prezentîndu-se la redacția ziarului nostru, dl. Marian Spînu, vicedirer al Sindicatului Șoferilor de la Secția Vulcan, Organizația 222, ne-a adus un protest ce poartă semnătura secretarului general al Sindicatului Șoferilor din România, dl. Mihail Vlase, care a fost înaintat Guvernului și altor organisme centrale și în care se arată: „Sindicatul Șoferilor din România își exprimă protestul asupra modului în care conducerea Regiei Autonome a Huiliei, cu sediul în Petroșani, înțelege să utilizeze subvențiile guvernamentale acordate în anul 1991 în special pentru: modernizarea proceselor tehnologice în mine; îmbunătățirea condițiilor de muncă în subteran; aprovizionarea cu material lemnos și cu piese de schimb pentru utilaje tehnologice; alte îmbunătățiri tehnologice. Consiliul de administrație al R.A.H. Petroșani preferă să închidă abataje, dar a achiziționat din subvențiile primite 22 autovehicule (Dacia 1310 — 7 bucăți, ARO 10 — 2 bucăți, ARO 243 D — 3 bucăți, autobuze — 6 bucăți, au-

toduba — 1 bucată, autobasculante — 6 bucăți). Cele 22 autovehicule au fost repartizate unor unități miniere, iar nu Bazel de Transport, Aprovizionare și Prestări Servicii (B.T.A.P.S.) aflată și ea în componența R.A.H. Petroșani, așa cum ar fi fost normal să se procedeze dacă tot au fost achiziționate. Menționăm că B.T.A.P.S. dispune de 744 mijloace de transport și deservește toate unitățile din cadrul R.A.H. Petroșani. De asemenea, B.T.A.P.S. nu a fost în nici un fel ajutată, condițiile de muncă fiind deosebit de grele, reparațiile făcîndu-se în bună parte în aer liber, garajele sînt insuficiente, piesele de schimb lipsesc, utilajele de întreținere sînt depășite, iar multe autovehicule au durată de serviciu normată expirată. Considerăm că achiziționarea și repartizarea celor 22 autovehicule către unități miniere ale R.A.H. Petroșani, fără ca măcar să fie consultate conducerea B.T.A.P.S. și sindica-

(Continuare în pag. a 2-a)

Exploatarea Minieră Mintia-Veșel. La laboratorul chimic se determină prin probe concentrația substanțelor minerale utile. Foto PAVEL LAZA

UNA PE ZI

- Popescule, iar ai întîrziat...
- Am visat că sînt la serviciu, domnule director!

FLASH!

● **AJUTOARE PENTRU SINISTRAȚII.** Salariații stațiilor de salvare din județul Hunedoara au răspuns generoaselor inițiative a conducerei și sindicatului acestora, contribuind cu 12 000 lei cît și cu alte ajutoare în obiecte vestimentare ce au luat drumul spre județul Bacău. Stațiile de salvare au trimis, de asemenea, materiale sanitare pentru sinistrați.

● 52 DE ADRESE NOI. Con-

structorii de locuințe din Hațeg au finalizat lucrările la blocul G-2, cu 52 de apartamente, cu 2—3 și 4 camere. Așadar, în cartierul Aurel Vlaicu, 52 de familii au case și adrese noi, locuiesc în condiții bune.

● „PIAȚA” DIN AUTOGARĂ. Roșii, varză, cartofi, usturoi, morcovi, dovlecei, ceapă, mere, prune, diverse dulceturi și compoturi etc. vă puteți cumpăra zilnic, de la unitatea de profil din apropierea Autogării din Deva. Este deschisă și în simbetele noastre libere și duminică. Elena Vasile și Ion Staicu desfac zi de zi produse în valoare de peste 70 000 lei.

● **MISS ROMANIA SPORT — 1991.** În organizarea Oficiului Județean pentru Sport, în colaborare cu Fundația Județeană pentru Tineret, se pregătește etapa județeană a concursului „Miss România Sport — 1991”. Detalii, relații suplimentare, înscriri — la Deva, telefoane 12067, 14985. Prefixul este cunoscut: 956.

● **MARȚI NOAPTE,** o mașină cît un munte, cu numărul de înmatriculare 37-B-3806 — aparținînd I.T.I.A. București — a spart liniștea cu urîutul ei la nivelul cailor putere în fața vitrinei întreprinderii Cinematografi-

ce Județene, de pe strada 1 Decembrie, Deva. În dimineața zilei de miercuri, la ora 8, era încă acolo — probabil, șoferul, cazat la un hotel din preajmă, nu se trezise încă — deranjînd circulația autovehiculelor pentru aprovizionarea unităților comerciale din zonă și a pietonilor. Este, totuși, o străduță de centru din județ. Nu este un caz singular, iar poliția municipală — aflată la doi pași — ar trebui să nu tolereze asemenea situații.

REPORTER

FLASH!

DIN LUME

CINCIȘ

(Urmare din pag. 1)

legendei, ar deriva de la „cinci inși” care au înfemeiat așezarea, iar aceștia ar fi fost tata, bunicul și trei unchi de-ai lui Ioan Corvin de Hunedoara. Odată cu gospodăriile lor, ei și-au zidit și poarta cerului — biserica. Pe pereții bisericii, lumea cerească a coborât în frescele nemuririi și a durat așa veacuri de-a rândul. Până în 1962, când nevoile industriale au impus crearea lacului de acumulare. Satele Cinciș, Cerna și Baia Craiului și-au luat casele în spate, strămutându-se pe deal, unde și-au statornicit noua viață. Zic noua viață, pentru că oamenii au fost dezrădăcinați spiritual. Bisericile ortodoxe din fostele Cinciș și Cerna au fost demolate până la temelie în anii 1963-64, iar cea din

Baia Craiului a fost profanată, devastată și măcinată de ruină între 1971-1975. Până în 1974, când s-a reușit improvizarea unei capele, poporeni n-au avut unde se aduna întru liturgie. S-a avut grijă ca și această capelă să fie jefuită și incendiată în 1977...

Când au plecat de pe vetrele străbunilor, cinciseșii au luat cu ei pereții bisericilor mame — 59 de fresce și 9 piese din lemn, pictate. Gîndeau că le vor adăposti în noua și minunată biserică începută a se ridica prin 1965. Au trecut de atunci 26 de ani... Și astăzi frescele stau încă măturte veacurilor XV și XVI, măturte unei istorii ale cărei monumente au căzut sub ciocanul și seceră devastatoare. Aflăm că picturile se degradează cu fiecare apus de soare, în muzeul de la Castelul Corvineștilor.

Chiar așa să apună istoria și noi înșine?! Nu mai sînt poporeni și români care să simtă că, uscîndu-se rădăcinile, mlađitele vor pieri?!

Hunedoreni ce v-ați zidit casele și roștii prin piinea ce-o trudiți în combinat, știți oare că apa (singele) trupului acestei industrii, fără de care ea n-ar putea fi, izvorăște și curge peste și printre ruinele bisericilor dărîmate? Și că apa ce ține în viață combinatul are întru sine și cîte-o lacrimă a sfinților din frescele ce se macină-nceț?!

E nevoie de un muzeu (cît de mic!) lângă frumoasa biserică din Cinciș, ce așteaptă și ea de mai bine de un sfert de veac să fie terminată!

Cei care acum sîteji încredințați să aveți cîrma industriei hunedorene, ca și aleșii din parlament, îndreptați și restituiți ce socoliți cu dreptate **POPORULUI, ROMANILOR, CINCIȘENILOR!**

Eternitatea costumului popular românesc.

Foto PAVEL LAZA

MEDITAȚII

Omul de cultură și omul cult

Cultura se bucură de atenție deosebită și drept rezultat este onorată cu numeroase definiții.

Spre a distinge omul de cultură de omul cult, revenim la etimologia cuvîntului. În limba latină, cultura însemna îngrijire, cultivare, putînd fi „cultura agri” — a pămîntului și „cultura animi” — a spiritului. Corespunzător, mai era termenul de **cultor** însemnînd cultivator, cu variantele „cultor terrae” — cultivator al pămîntului, „cultor veritatis” — prieten al adevărului, și „cultor deorum” — adorator al zeilor.

De la Renaștere, prin om de cultură se înțelege cultivator al spiritului, prin crearea, însușirea și promovarea de valori spirituale, menite emanației și desăvîrșirii omului.

Trecînd de la omul de cultură la ceea ce ne interesează, respectiv la o-

mul cult, luăm act că în opinia generală a apărut ideea și situația în care: **Un om de cultură, adică un om al cărților prin lectură, studiu sau creație, să nu fie recunoscut ca om cult.**

Din sondajul de opinie privind distincția menționată, aparținînd gîndirii simțului comun și, mai puțem spune, bunului simț, rezultă: refuzul de a recunoaște drept om cult pe cel dominat de instincte, implicit vicios și cu conduită necuviincioasă, pînă la a fi respingător. Efectiv, omul obișnuit refuză să vadă drept om cult un om de cultură, ce nu dovedește prin atitudini a fi un om autentic, dovedind trăsături morale.

În fața acestei situații, se impune o redefinire a noțiunilor. Om de cultură rămîne orice om ce și-a însușit valori din: diverse lecturi, numeroase vizio-

nări de filme, audiții de opere muzicale și contemplări ale operelor de artă plastică. Un om cult este numai acela care, cunoscînd și însușindu-și valori ale culturii generale, sau chiar numai meditînd asupra celor auzite și văzute, reușește stăpînirea de sine, subordonînd instinctele unor finalități umane altruiste, în primul rînd.

O precizare în plus: Om cult ești în măsura în care stăpînești instinctele, în primul rînd cel sexual, reușînd acte morale în orice situații și contacte cu semenii.

VICTOR ISAC

notă

Prețuri de toată... pomina!

Ne-am obișnuit de acum și cu prețuri de toate feburile și de toate culorile. De la cele astronomice, la cele... pămîntești. Vă asigurăm însă că prețuri ca la „magazinul metalo-chimice din Arinoasa nu prea ați avut ocazia să vedeți. Dacă la unii, prețurile lipseșc, aici scrie negru pe alb: o furculiță inox costă 31,86 lei, o lingură inox, 33,36 lei, iar o baterie de casetofon 12,87 lei!?

Dacă ajungeți cumva la acest magazin și cumpărați un asemenea produs, solicitați restul exact după preț. Sîntem curioși care va fi. (V.N.)

PARLAMENTUL ÎN VACANȚA

(Urmare din pag. 1)

lamentare chiar și în propriile noastre familii, însă experiența arată că nu putem exagera prea mult.

Între timp, ne pregătim cu toții pentru marile spectacole electorale din toamnă. La sfîrșitul ultimei zile de activitate parlamentară ni s-a înmînat proiectul de lege privind administrația publică locală și, alături de acesta, proiectul de lege privind alegerile locale. Este și aceasta o formă de a-1 ura parlamentarului „vacanța plăcută”. Ți se pune în geantă un proiect de lege (două în cazul de față) și ți se spune că la reluarea activității parlamentare se va intra în dezbateri. Țara așteaptă legea cu privire la structura administrației locale și, desigur, legea cu privire la organizarea și desfășurarea scrutinului. Vacanța activă este cea mai bună formă de vacanță din toate cîte s-au experimentat pînă astăzi.

Ei bine, construcția esențială a celor două proiecte de lege privește tocmai instituția parlamentară locală. Oamenii nu vor alege un primar în localități, ci un consiliu cu atribuții parlamentare.

Insemnări de parlamentar

În virtutea principiului descentralizării și în temeiul regulilor de autonomie locală, se vor constitui structuri parlamentare la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor și județelor. Ele vor prelua atribuțiile de legislator teritorial, în temeiul prevederilor constituționale potrivit cu doctrina legislativă națională. Vom avea un corp de consilieri aleși din circumscripții (organizate după principii: o circumscripție pentru un consilier), asupra cărora cade răspunderea de a-1 desemna pe

primar, ca factor suprem de autoritate la nivelul teritorial dat. De unde rezultă că, întregul obicei turcesc de a da fuga cu pira la sultan, pentru a obține mazălirea primarului va trebui abandonat. Ce s-a ales n-are cum să fie dărîmat altfel decît tot prin alegeri. De unde rezultă că ar trebui să ne gîndim de două ori înainte de a vota o singură dată. Iar după ce ne-am acordat votul pentru consilierul de circumscripție, să admitem că numai el are puterea de a reprezenta ceea ce vrem.

O excepție din acest sistem este rezervată de lege: persoana prefectului este numită de primul ministru, potrivit tradiției democratice din România vremurilor bune. Cu această rezervă ne putem gîndi la opțiunile votului de pe acum. Dacă tot sîntem în vacanță și dacă tot ne-a fost dată plăcerea de a trăi numai din forme de vacanță activă, e cazul să colaborăm cu partidele la definirea listelor electorale.

ÎNSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE DIN GERMANIA

2. PRIMELE IMPRESII

De fapt, prima impresie am receptat-o chiar de la plecarea, imediat ce am urcat în rapidul Sofia-Berlin, la ora 17,55, deci cu 60 de minute înțirziere, și am constatat că locurile noastre la cușeta de șase persoane erau ocupate, fiind vindute și la Brașov și la Deva. De-ale C.F.R.-ului nostru... revoluționar. Noroc că însoțitorul de vagon Vasile Ioniță ne-a acceptat în cușeta sa de serviciu, așa că, pînă la urmă, am călătorit oarecum confortabil.

Apoi vamele sumare de la granițele prin care am trecut, începînd de la Curtici, și adunarea de

ștampile în pașapoarte, roșul de țigani din gara centrală a capitalei cehoslovace, transbordarea cu metrourile de la o stație la alta, procurarea locurilor pentru acceleratul Praga-Nürnberg, întrebările chinute, în limba germană, ale unui călător român, privind legăturile din Nürnberg — adresate conductorului de tren — și răspunsurile acestuia într-o română perfectă (era timișorean, plecat de un an și jumătate din țară) — toate aveau să se așeze pe rînd, durabil, în dosarul impresiilor noastre de călătorie în Germania.

De cum am trecut granița acestei țări aflate de foarte mulți ani „în putrefacție”, „pe marginea prăpastiei” ș.a.m.d. — cum nu de mult se spunea pe la noi — parcă am intrat într-o altă lume. Și chiar așa era. Nu mă entuziasmez ușor, gratuit. Am vizitat și alte țări. Inclusiv una foarte puternică și extraordinar de frumoasă — Italia —, dar acum încercam senzații aparte, mai intense, mai șocante. Fiorul nostru lăuntric era exacerbât, într-adevăr, de pătrunderea într-un nou și imens univers, ale cărui resorturi materiale și

spirituale aveam să le înregistrăm în continuare, la tot pasul și... popasul. Inseși cîmpiile sînt aici, parcă, mai frumoase, îndeosebi în regiunile mai din nord, cu o climă temperată, mai umedă, cîmpii de un verde intens, pe care fermierul german le lucrează cu minuțiozitate de bijutier, pentru hambarele lui și ale țării. Era verde crud încă grîul, cu speul mătăsoș, la fel orzul și ovăzul, iar macul își etala un roșu pur și puternic, peste toate adînd ușor, în onduțații suple, vîntul unui splendid sfîrșit de iunie.

De la Nürnberg urcăm în superrapidul și ultra-elegantul Inter City München-Dortmund, care nu gîfîie de aglomerație. Dimpotrivă. În Germania, lumea este, în primul rînd, a mașinilor. Călă-

torim deci comod, civilizată, într-un spațiu necunoscut, dar care ne-mpinge senzația la marginea sublimului.

Calea ferată se-nsoțește pe tronsoane lungi, cu autostrăzi largi, moderne (vom mai vorbi de ele), fiind flancată, în cea mai mare parte, de perdele dense de verdeață, arbuști, copaci impunători ori păduri întinse.

Pe alocuri, de o parte și de alta a magistralei feroviare, pe terenuri înclinate pînă la aproape 45 de grade, se întind mari culturi de viță de vie, lucrate în trepte, „la ață”, cu vrednicie și ingeniozitate demne de invidiat. Dar și cu mijloace tehnice așijderea.

Trenul ne poartă cu 120-150 km/oră peste poduri și viaducte, prin tuneluri săpate în dealuri

joase, care ar fi putut fi dizlocate cu ușurință și cu cheltuieli minime, dar în Germania respectul pentru natură este prea mare pentru a distruge măcar și un metru pătrat de pădure, măcar și un pom.

Apoi, orașele și comunele, cu case cochete, avînd fațadele de un alb strălucitor și acoperișurile de țigla roșie, curți și grădini în care mîna omului gospodar a așezat totul într-o ordine desăvîrșită. Nimeni nu-și freacă neliniștit palmele pe o bancă la șosea, în fața casei, blagoslovind guvernul și gîndind amarnic la ziua de mîine.

Acest subiect îl voi dezvoltă în episodul următor: „Orașele au amintiri”.

DUMITRU GHEONEA

Ce solicită șoferii?

(Urmare din pag. 1)

tul de aici, constituie o acțiune prin care se urmărește desființarea unității de transport prin neutilizarea parcului auto existent și lăsarea unor oameni fără muncă. Se deschide, de asemenea, calea unor acțiuni meschine, prin posibilitatea vinderii unor mijloace auto rămase „disponibile”. Ținînd seama de cele de mai sus, se impu-

ne controlul modului în care R.A.H. Petroșani dirijează subvențiile guvernamentale, pentru eliminarea posibilităților de utilizare nerațională a acestora.

Considerînd că protestul este îndreptătit, situația prezentată fiind reală, șoferii vor uza de toate mijloacele legale pentru a-și apăra drepturile — ne a spus în final vicedirectorul sindicatului amintit.

Țăranii pensionari — oameni fără protecție socială

Având în vedere faptul că țărănimea reprezintă o categorie numeroasă a populației, cu o importanță contribuție în economia țării, exceptată însă de la acordarea unor drepturi ce se cuvin, mai ales dacă ținem seama de faptul că nu a fost cuprinsă nici în recenta Hotărâre a Guvernului de majorare a pensiilor, am solicitat unele detalii pe această temă d-lui Aurel Opruța, șeful Filialei Județene Hunedoara a Casei Autonome de Pensii și Asigurări Sociale a Țărânimii. Iată ce ne-a relatat interlocutorul:

— Regret nespuse de mult că sînt pus în situația de a face cunoscut faptul că în ciuda intervențiilor făcute, nici un organ nu și-a găsit în preocuparea sa soarta acestei numeroase categorii de pensionari, căroră nu li s-a acordat nici un fel de majorare sau indexare. Deși s-au făcut tot felul de promisiuni din partea Guvernului și a unor partide politice, țărâni au fost și sînt neglijați în continuare. Numai așa se explică de ce și în prezent avem pensionari de gradul doi ce au pensii de 40 de lei lunar (!), deoarece prin Decretul-Lege nr. 53/1990 s-au majorat la 500 lei doar pensiile între 60

și 400 lei. De asemenea, au rămas doar la 115 lei lunar, ca în 1984, pensiile țărânilor cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate. Or, în condițiile actuale ale liberalizării prețurilor, este lesne de înțeles cum pot trăi acești pensionari.

— Ce demersuri s-au făcut pentru majorări?

— În numele șefilor filialelor județene de pensii și asigurări sociale, am înmănat personal și sub semnătură, d-lui Alexandru Birlădeanu și d-lui Dan Marțian, un proiect de lege privind modificarea Decretului 53/1990, solicitînd majorarea pensiilor pentru țărâni, dar intervenția a rămas fără nici un rezultat. Am revenit apoi la președintele Senatului, precum și la Guvern cu alte adrese, însă nici acestea nu au fost luate în seamă. Iată o situație anacronică și greu de înțeles, țărâni fiind vitregiți de o serie de drepturi ce li se cuvin pentru contribuția ce o aduc la propășirea economică a țării.

— Cu ce greutăți vă mai confrunțați?

— Tratatul discriminatoriu la care este supusă această categorie socială de cetățeni se răsfrînge și asupra activității institu-

ției noastre la nivel central și județean. Potrivit art. 6 și 7 din Decretul 53/1990, activitatea de pensii și asigurări sociale pentru țărâni a trecut de la Ministerul Muncii și Protecției Sociale (organ guvernamental), la Uniunea Cooperativelor Agricole, care nu este altceva decît fostă U.N.C.A.P., cu aceeași oameni din trecut, inclusiv la județe, care numai de apărarea intereselor țărânilor nu se ocupă. Ca urmare, au fost situații cînd în anul trecut, pensiile, și așa destul de mici, s-au plătit cu 5-6 luni întîrziere.

După toate insistențele noastre s-a emis Hotărîrea Guvernului nr. 154/1991 prin care s-a obținut un împrumut din fondurile de pensii ale sectorului de stat în vederea plății pensiilor restante pe acest an, urmînd a fi rambursat în anul viitor. Respectiva hotărîre a fost contestată însă pe considerentul că la art. 3 se prevede autonomia noastră, fapt pentru care nici pînă acum nu ni s-a predat patrimoniul și carnetele de muncă, deși avem conturile separat de cele ale fostelor uniuni județene.

— Alte probleme specifice?

— În cazul nostru, spre exemplu, întîmpinăm mari greutăți cu montarea unui telefon de care avem nevoie urgentă pentru comunicarea cu oamenii și cu alte instituții, întrucît și acum sînt pensii neachitate în sumă de peste 10 milioane lei. Intervențiile făcute în acest sens sînt blocate, factorii de răspundere neimplicîndu-se în soluționarea acestei probleme stringente. Căutînd să se mențină în viață, fostele uniuni cooperativiste s-au transformat în federale ale asociațiilor de tip privat, dar aportul lor în asigurarea drepturilor țărânilor nu este cel așteptat.

Cu acest prilej aș dori să fac un apel la toți pensionarii noștri, ca de la nivelul fiecărei foste cooperative agricole și comune din fostele zone necooperativizate, să aleagă cite un reprezentant care să ne contacteze în vederea organizării adunării de constituire a Ligii pensionarilor — țărânilor foști cooperatori și cu gospodărie individuală, organizație apolitică, ce-și propune să acționeze pe căi legale pentru dobîndirea drepturilor și asigurarea protecției sociale a țărânimii.

NICOLAE TIRCOC

Clipa dușmănoasă

În luna septembrie, anul trecut, d-na Viorica C. a devenit văduvă, iar doi copii minori au rămas orfani. Ca să se înțeleagă cum s-a ajuns la această tragică situație, trebuie să ne întoarcem puțin în timp, ca să vedem cum s-au petrecut faptele care au dus la trecerea în neființă a unui om aflat în plină tinerețe și putere.

Mitică Vijă și Nicolae C. erau colegi de muncă la „Siderurgica” Hunedoara și prieteni foarte buni. Aveau un autoturism cu care au făcut multe drumuri în țară și chiar în străinătate și pe care îl conduceau cu schimb. În ziua de 12 septembrie 1990 hotărîsc să se ducă pînă la Craiova, să procure piese de schimb și alte mărfuri ce nu se găseau pe meleagurile hunedorene. Au ajuns cu bine în capitala Olteniei, au rezolvat o bună parte din treburi, iar la mijlocul nopții au pornit înapoi, spre casă. Această hotărîre, total neinspirată, a fost determinată de faptul că, a doua zi dimineața, N.C. urma să se ducă la lucru. Pînă la Bumbesti a condus Mitică Vijă, în vreme ce viitoarea victimă a dormit. Aici au schimbat locurile, pentru ca la Petroșani să treacă iarăși M. Vijă la

volan. Trebuie spus că șoseaua nu era aglomerată, cum se întîmplă noaptea, iar mașina a venit, întins, fără oprire, în afară de cele amintite. Autoturismul a urcat dealul Hațegului, l-a depășit și a intrat într-o porțiune de șosea dreaptă. Aici a intervenit o clipă, una singură, dar cu urmări extrem de tragice. Nu se știe din ce cauză — cel de la cîrma mașinii zice că l-a apărut un ciine alb în față — M. Vijă a pierdut controlul volanului, autoturismul a ieșit de pe partea carosabilă și s-a oprit între doi pomi fructiferi, lovindu-se cu partea dreaptă de unul dintre aceștia. N.C. dormea în acele momente și a fost izbit cu capul de părțile metalice ale interiorului mașinii. Dezmeticit din șerietură, M.V. a oprit o mașină și l-a dus urgent pe accidentat la spitalul din Hunedoara, apoi la Timișoara. După o săptămîna acesta a decedat.

...O femeie tinăra a rămas văduvă și doi copii orfani îl vor plînge toată viața pe cel dispărut prematur dintre ei, într-o clipă ce i-a fost fatafă, într-o clipă ce s-a dovedit dușmănoasă pentru toți patru.

TRAIAN BONDOR

..PUBLICITATE .. PUBLICITATE .. PUBLICITATE .. PUBLICITATE..

SOCIETATEA COMERCIALĂ „SILVANA” S.A. HUNEDOARA

AMBIANȚĂ, CALITATE, DISCIPLINĂ

Societatea Comercială „Silvana” S.A. Hunedoara s-a înființat la 1 martie a.c. și este compusă din 9 complexe și unități de alimentație publică, în care lucrează 124 de angajați.

Cifra de afaceri realizată de la data înființării: 34 milioane lei.

„Consiliul de administrație — relata d-na Eugenia Burducea, director, a avut în vedere dezvoltarea cu prioritate a producției de cofetărie, răcoritoare, înghețată și de patiserie. Colaborăm permanent cu furnizorii de materii prime din județ și din țară, asigurîndu-ne constant întregul necesar. Mergem pe respectarea legalității, a normelor de comerț și, bineînțeles, a contractelor colective și a celor individuale. De la înființare n-a fost nici o lună în care angajații societății noastre să nu-și realizeze salariile. Membrii Consiliului de administrație, împreună cu Consiliul împuterniciților statului urmăresc lunar realizarea profitului fiecărei unități de desfacere din componența societății comerciale”.

Cu toate că au trecut doar 5 luni de la constituire, s-au realizat igienizări la „Cuptorul de Aur”, la laboratorul de la „Tosca”, cît și la patiseria restaurantului „Tic-Tac” și bucătăria bufetului „Expres”. Din beneficiile realizate s-a prevăzut în continuare terminarea amenajării terasei și completarea cu mobilier la restaurantul „Parîngul”, modernizarea incintei de la Cramă, construirea și amplasarea unui chioșc la restaurantul „Tic-Tac” pentru servirea pe timp nefavorabil a grătarelor și a altor produse de carmangerie.

„TIC — TAC”

Restaurantul cu numele de mai sus este situat în autogar. Deci, într-un bun vad comercial. Unitatea — responsabilă d-na Aneta Secăreanu — are berărie și linie de autoservire, plăcîntărie și sală de consumație pentru băuturi, realizînd lunar circa 1,5 milioane lei.

A intrat în obișnuința personalului de aici ca în zilele de sîmbătă și dumi-

nica să iasă în întîmpinarea populației din zonele aglomerate ale orașului, cum sînt Piața „Obor” și, respectiv, zona de agrement Cinciș — cu răcoritoare, vin, mititei și alte preparate.

Un dialog civilizat între vînzător și cumpărător s-a statornicit aici prin aportul barmanelor și ospătarelor care dovedesc solici-tudine constantă.

La cofetăria „Magnolia”, consumatorii sînt primiți cu zîmbetul pe buze.

MAGNOLIA ...

Amplasată în Micro V, la parterul blocului B2 din cartierul Dacia, cofetăria „Magnolia” este cunoscută și căutată în cartier pentru prospețimea preparatelor ce le oferă consumatorilor.

„Tot ceea ce vindem, noi producem aici — ne informează d-na Maria Leric, șefa unității. Ne orientăm astfel încît să nu ne rămînă preparate de pe o zi pe alta”.

Cofetarele și patiseriile Elena Neamțu, Livia Șoptorean, Maria Rotaru se află zilnic în fața cuptoarelor încinse din care scot savarînelor și ruladele aurii, spre a le umple apoi cu creme aromatate și cu frișcă. La teighea, vînzătoarele Crinela Goț, Iuliana Puica, Vilma Chiș primesc oaspeții cu amabilitate, oferîndu-le prompt crema la pahar, închețata ori citronada solicitate.

Foto PAVEL LAZA

T O S C A

Un bar de zi, o cofetărie și un laborator de producție formează complexul ce poartă numele „Tosca” — binecunoscută firmă hunedoreană. Renumele unității este sinonim cu ambianța, servirea ireproșabilă, preocuparea pentru găsirea de rețete noi, pe gustul publicului consumator. D-na Florica Botofan, responsabilă, ne spune că unitatea desface zilnic produse în valoare totală de 50 000 lei, din care mai mult de jumătate sînt realizate în laboratorul propriu.

În prezent, d-nele Mihaela Gagea, Viorica Zaha, Maria Balea, Adela Chiorean, cofetare, sînt preocupate de prepararea cremei de castană la pahar, cu frișcă și ciocolată, care va completa bogata gamă sortimentală a produselor de cofetărie pregătite și puse în vînzare aici.

„Apreciate sînt înghețata de zmeură, cafea, banane și ciocolată, care se prepară și se vînd la „Tosca” în tot cursul anului. „Sîntem comerciante cu experiență și avem ambiția să rivalizăm cu oricare particular” — notăm ideea d-nei Botofan. Remarcăm servirea ireproșabilă efectuată de ospătarele Maria Gheorghiuță, Rafila Bălăjel și Dorica Morton.

ALTE UNITĂȚI

Tot în cadrul Societății Comerciale „Silvana” funcționează cofetăria „Ileana”, Crama — unde se va amenaja în curînd o frumoasă grădînă de vară, Restaurantul „Parîngul” care realizează lunar un milion de lei, Barul de zi „Oltul” și Bufetul „Epres”, situat în centrul vechi. Sînt unități unde personalul depune, de asemenea, strădanii pentru primirea oaspeților într-o ambianță plăcută, astfel ca servirea să atingă cele mai înalte standarde ale exigenței.

CUPTORUL DE AUR ...

Non-stop. Acesta este programul de lucru al unității, ale cărei cupatoare nu se răcesc niciodată. „Pe lingă patenrile cu brînză și cele trei sortimente de cozonaci — spunea d-na Elena Tecar, șefa de unitate — am introdus, ca nou-tate, „pîinea casei”, solicitată cu prioritate de consumatori”.

Tot în laboratorul propriu sînt produse și chiflele pentru toate unitățile cu bucătăria ale societății „Silvana”. Patiseriile Elena Pluta și Aurica Giura, vînzătoare Angela Talfeș se străduiesc să asigure o calitate ireproșabilă produselor și activității zilnice.

**IN ATENȚIA ABONAȚILOR
LA ZIARUL „CUVINTUL LIBER”
ȘI PRESA CENTRALĂ**

Deoarece, independent de voința noastră, intervin unele modificări în activitatea de difuzare a presei, îi rugăm pe cititorii abonați la ziarul „Cuvintul Liber”, precum și la presa centrală, să înțeleagă o situație nou creată și să aibă deplină încredere că, în toate împrejurările, sintem alături de ei, pentru a le apăra interesele cetățenești și a le reflecta opiniile în legătură cu diversele aspecte ale vieții economico-sociale cu care se confruntă zilnic.

Din discuțiile purtate la Direcția de Poștă a Județului Hunedoara, a reieșit că, datorită unor greutăți obiective, în zilele de sâmbătă, începând cu data de 10 august a.c., factorii poștali din teritoriu nu mai prestează serviciul de difuzare a presei, aceasta urmând să fie distribuită în ziua de luni. Motivația constă în faptul că din activitatea de difuzare și alte prestații nu pot fi acoperite cheltuielile pentru salarii duble convenite pentru lucrul în ziua de sâmbătă.

Totodată, pentru cititori facem precizarea că în zilele de sâmbătă, la orașe, vânzarea presei se face, ca și până acum, atât la chioșcurile aparținătoare Direcției Județene de Poștă, comerțului, cât și la cele proprii ale ziarului nostru.

**SERVICII DE MICĂ ȘI MARE
PUBLICITATE LA HUNEDOARA**

Venind în întâmpinarea dorinței locuitorilor din municipiul Hunedoara, începând din 2 august 1991, ziarul „Cuvintul Liber” prestează servicii de mică și mare publicitate în această localitate. Persoanele interesate, precum și agenții economici din municipiu și localitățile învecinate se pot adresa la chioșcul propriu de difuzare a presei, situat în Hunedoara, bulevardul Dacia, nr. 1, lângă florărie și Oficiul poștal sau la telefonul 957/16926.

Publicitatea cu apariție în ziua următoare prezentării anunțului se preia zilnic între orele 8-11, iar cea cu apariție ulterioară se preia între orele 8-14. Alte relații puteți obține la adresa sau telefonul indicate.

**COOPERATIVELE DE CONSUM
COMUNALE
CUMPARĂ**

- fin la prețul de 2,50 lei/kg
- iepuri — 50 lei/kg
- semințe dovleac — 20 lei/kg
- nuci — 30-38 lei/kg
- grâu — 8 lei/kg
- fasole — 18 lei/kg
- pene găină — 20 lei/kg
- găini — 45 lei/kg
- găște — 55 lei/kg
- rațe — 53 lei/kg
- piei de ovine
- iepuri, la prețuri avantajoase după rasă, mărime, calitate.

Informații suplimentare la cooperativele de consum comunale și compartiment achiziții U.J.C.C. — telefon 14530, int. 16.

(481)

**EXPLOATAREA DE GOSPODĂRIE
COMUNALĂ ȘI LOCATIVA**

**B R A D
ANUNȚĂ**

Scoaterea la licitație publică a Centralei termice pe cărbune din comuna Vața de Jos, județul Hunedoara.

Licitația va avea loc în data de 14 august 1991, ora 10, la sediul Centralei Termice din comuna Vața de Jos.

(478)

**„ERS-1” cu ochii
pe noi**

În noaptea de 16 spre 17 iulie a fost lansată racheta „ARIANE” de la baza franceză Kourou (Guineea Franceză), având la bord un cosmonaut sau o echipă de experți, ci satelitul „ERS-1”. Trezind peste incidentul intervenit la antenă, care a fost remediat într-o oră de Centrul de control ESOC din Darmstadt, să notăm câteva din calitățile lui „ERS-1”. Astfel el poate „vedea” și noaptea, pe ceață sau prin nori. În greutate de 2,4 tone, satelitul înconjoară Pământul la circa 800 de kilometri înălțime de la pol la pol, iar Pământul se rotește sub el. „ERS-1” poate deci să fotografieze fiecare punct inclusiv Antarctica și Arctica. El mai poate oferi date despre valurile marine, viteza vânturilor care bat deasupra oceanelor, efectul de seră, încălzirea la nivelul întregii planete. Prin măsurătorile efectuate, satelitul poate contribui și la depistarea mai exactă a factorilor poluanți: imaginiile transmise identifică poluarea oceanelor de către nave, dar și tăierile ilegale din pădurile tropicale. În fine, după cum menționează agenția DPA, „ERS-1”, într-o singură secundă, culege un număr de date ce corespund unui text de 5 600 de pagini.

**Mitterrand — vărul
reginei
Elisabeta a II-a**

Un ginealogist francez, citat de agenția Reuter, a

descoperit că președintele Franței, François Mitterrand este un văr îndepărtat al reginei Elisabeta a II-a a Angliei. Informația inserată în ziarul „Liberation” precizează că bunica dinspre mamă a actualului președinte francez, Eugenie Faure Labouhaderie a fost rudă cu Berbard de Javnezac din care provine suverana Marii Britanii. Nu fără maliție, Reuter a adăugat că Mitterrand, fiu al unui șef de gară din provincia franceză, și-a arogat ceva din aerul regal, după alegerea sa ca președinte al Franței în 1981. O fi ceva ereditar...

INCHIRIERE

• CAUTAM două apartamente cu câte trei camere pentru închiriat. Deva, telefoane 25386 și 25729. (4217)

**OFERTE DE
SERVICII**

• SOCIETATEA „ILIES MON-DANA” execută la comandă bolțari din zgură, cu dimensiunile de 30 x 25 x 20, la preț negociabil. Relații la telefoanele 28462 și 25604, după ora 16. (4250)

PIERDERI

• PIERDUT carnet veteran de război, pe numele Nistoresc Samoilă. Il declar nul. (4262)

• PIERDUT legitimație serviciu, eliberată de I.M. Hunedoara, pe numele Zaharia Mircea. O declar nulă. (4245)

COMEMORĂRI

• CU multă tristețe și durere în suflet aducem spre amintire celor care au cunoscut-o pe

MARIA IONAȘ, de 26 ani, din comuna Roșia de Secaș, județul Alba, că astăzi se împlinesc șase săptămâni de când moartea cruntă și nemiloasă a smuls-o din mijlocul nostru. Te vom purta pururi vie în mințile și sufletele noastre. A ta fiică Diana de numai 3 anișori, părinții, frații și surorile împreună cu familiile și nepoții. Dormi în pace suflet blînd. (4252)

• SE împlinesc șase luni de la trecerea în veșnicie a celui ce a fost un bun soț și tată **GHEORGHE MUNTOIU** Slujba de pomenire, sîmbătă, la biserica din str. Avram Iancu, Deva. Soția și fiicele. (4255)

• SE împlinesc șase luni de la trecerea în eternitate a dragului nostru tată, soț și bunici **inv. pens. VIOREL D. CRIȘAN** Comemorarea duminică, 11 august 1991, la Bretea Mureșană. Prețuită și neuitată să-i fie amintirea. (4235)

DECESE

• A încetat din viață, la Timișoara prof. **CLIPIL AURELIA** Familia Ungureanu. (4251)

• **VASILE** soț, Adrian fiu, Mioara și Iuliu frați, cumnații și nepoții anunță cu imensă durere încetarea din viață a iubitei și neuitatei lor **VICTORIA AUGUSTINA MACOVEI**

Înmormintarea va avea loc astăzi, 9 august, ora 14, la cimitirul din str. Popa Șapcă din Hunedoara. (4263)

• **SOȚUL** Mircea, fiica Silvia, ginerele Mitică, nepoții și strănepoții anunță cu adîncă durere trecerea în neființă, după o grea suferință a scumpei lor **VERONICA M. CANTEMIR**, 69 ani. Înmormintarea — vineri, 9 august, ora 14, de la Casa Mortuară, la Cimitirul din strada Călugăreni din Deva. (9404)

**VINZĂRI—
CUMPARĂRI**

• VIND Dacia 1300, preț convenabil. Deva, telefoane 22320, 20680. (9403)

• VIND saxofon „LUXOR SOLO” și Ancii, taragot textolit nou, bicicletă Pegas, covor persan 3,50/2,50, vopsea auto, palton piele bărbătesc, lanțșor aur. Deva, telefon 17829. (4169)

• VIND Mercedes Diesel 220, stare foarte bună. Hunedoara, telefon 957/13554. (159457)

• VIND Fiat 1800, 6 locuri, pe benzină, ireproșabil, adaptare Diesel, motor Diesel și piese rezervă. Hunedoara, str. Dorobanților, nr. 32 (Ceangăi). (159458)

• VIND combină muzicală (dublu casetofon, amplificator, egalizator, radio și pick-up), marca „Anipech”, sigilat. Informații Hunedoara, telefon 13016. (159459)

• CUMPAR Cromatic. Hunedoara, telefon 13877. (159460)

• VIND două Dacia 1300 și piese de schimb. Informații Deva, telefon 21923. (4258)

• VIND avantajos înscriere Dacia 1300 (1989). Deva, telefon 18643. (4253)

• VIND înscriere Dacia 1300 (iunie 1987.) Orăștie, telefon 47289. (4248)

• VIND apartament patru camere în Deva, hol central, zona pieței, bloc E 23, sc. II, apartament 13, în valută. Deva, telefon 15542. (4246)

• C.A.P. Bretea Română vinde la licitație construcții zootehnice, tractor U 650 și autocamion Bucegl 5 tone. Licitația va avea loc la data de 22 august 1991

la sediul C.A.P. Bretea Română, ora 10. Lista cu prețurile se află afișată la sediul unității. Informații suplimentare se pot obține la telefon 61183. (4256)

• C.A.P. Vlcele, comuna Bretea Română, vinde la licitație construcții zootehnice. Licitația va avea loc la data de 23 august 1991, ora 10. Lista cu prețurile se află afișată la sediul C.A.P. Vlcele. (4257)

• VIND mobilă cameră de zi nouă. Deva, telefon 20197. (4200)

• CUMPAR cuzineta de biela cota zero pentru Moskviei 408. Orăștie, telefon 47374. (4192)

• VIND Skoda 120 L și Peugeot 305. Deva, telefon 20960. (4236)

• VIND dublu radiocasetofon Fischer. Hunedoara, telefon 20427. (4241)

• CUMPAR forinți. Alba Iulia, telefon 26675 sau 20458. (4242)

• VIND înscriere Dacia 1300 (aprilie 1987) și Olcit Club. Hunedoara, telefon 29246. (4225)

• VIND casă pe valută. Deva, telefon 23297. (4226)

• VIND Dacia 1310, fabricație 1991. Orăștie, telefon 41238. (4201)

**SCHIMBURI
DE LOCUINȚE**

• SCHIMB apartament două camere confort II, Dacia, cu garsonieră sau apartament (ofer recompensă). Deva, telefon 22882. (4220)

• SCHIMB garsonieră confort I cu apartament 2-3 camere, Hunedoara. Informații, Hunedoara, str. Cocșarilor, nr. 2, apartament 5. (4260)

**JOCUL
CU „CAII PUTERE”**

Botezatu Traian, din Petroșani, posesor al permisului de conducere

de o lună, circulînd cu autoturismul 6-CJ-5805 pe ruta Petroșani — Tîrgu Jiu, a pierdut controlul volanului tamponîndu-se cu un autovehicul ce circula din sens opus. Din accident a rezultat decesul acestui șofer. Iată o scurtă descriere a accidentului comunicat de colegii de la Direcția de Poliție a județului Gorj. Analizînd însă cauzele care au condus la pierderea vieții șoferului, s-a

constatat că acesta a condus autoturismul de performanță Audi, cu care a crezut că își poate permite să circule pe defileul Jiului cu viteze peste limitele legale și de bun simț, admise, cu mult peste 100 km/h, iar la o curbă ce părea mai ușoară a pierdut controlul volanului, nu a mai stăpînit bolidul și s-a tamponat cu vehiculul ce circula din sens opus. De ce a trebuit ca

B.T. să-și pună mîntea cu puterea autoturismului Audi, nu mai putem ști, Iată de ce îi rugăm din nou pe stimații auto-mobilisti să nu considere șoselele noastre drept piste pentru încercarea puterii autoturismelor.

**DIRECȚIA DE POLITIE
A JUDEȚULUI
HUNEDOARA,
SERVICIUL
CIRCULAȚIE**